

چرا ماه صفر به نحوست و شومی شهرت دارد؟!

۲۳ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۱۲

ذات ایام بد و نحس نیست بلکه باید دید در روزهایی که معروف به نحس و شوم شده اند چه کارهایی انجام شده و چه اتفاقاتی رخ داده که زمینه چه تعبیری را فراهم کرده است.

«صفر ماه سنگینی است»، «صفر شوم است»، «در ماه صفر به کار خیر و خرید اقدام نکنید» و ... جملات آشنایی برای ما هستند که همه ساله دهان به دهان می چرخند به نوعی که گاه تصور می شود نسبت به این ماه نوعی فوبیا (ترس بیمارگونه) در جامعه رواج دارد. از این رو و با توجه به فرا رسیدن ماه صفر و در بررسی چرایی وجود چنین نگاهی در جامعه اسلامی با حجت الاسلام والمسلمین محمدرضا جواهری، عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد به گفت و گو پرداخته ایم که مشروح آن را می خوانید:

آیا در فرهنگ اسلام و ادبیات قرآن و روایات تعبیر سعد و نحس برای ایام و زمان ها وجود دارد و در این باره تصریحی شده است؟

سعد و نحس از واژه های متضاد در فرهنگ اسلامی هستند که در احادیث و آموزه های روایی به کار رفته اند؛ برای مثال در قرآن سخن از یوم نحس وجود دارد و این تعبیر در مصحف شریف به کار رفته است که این نشان می دهد چنین تعبیری در تاریخ زندگی بشر صحت دارد یعنی همان طور که ایام الله داریم ایام نحسات نیز داریم.

برای مثال در سوره مبارکه فصلت آیه ۱۶ به ایام نحس اشاره شده و می فرماید: «فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ نَحِسَاتٍ لِنُذِقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ»

اینجا صحبت از روزهای نحسی است که عذاب الهی بر گروهی از انسان های فاسد، مشرک و منافق نازل شده است.

و یا خداوند متعال در سوره مبارکه قمر آیه ۱۹ نیز فرموده است: «إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ»

بنابراین، یوم نحس که در برابر یوم سعد است در قرآن و حدیث کاربرد داشته است البته باید کارکردهای این دو واژه را شناخت و

بر اساس آیات قرآن و آموزه های دینی آیا نحس و سعد بودن ذات ایام و ساعات و ماه ها است یا دلایلی این سعد و نحسی را بر آنها عارض می کند؟

باید توجه داشت ذات ایام، هفته ها، ماه ها و تاریخ زندگی بشر قطعاً نحس و شوم نیست بلکه زمان در تاریخ ظرفی است برای انجام کارها و این رفتارهای آزاردهنده و اندوهبار انسان اند که عامل نحس شمردن زمان می شوند به عبارت بهتر حوادث و رخدادهای بزرگ و منفی انسانی می تواند زمانی را نحس کرده و از سعد بودن آن جلوگیری کنند.

بنابراین، ذات ایام بد و نحس نیست بلکه باید دید در روزهایی که معروف به نحس و شوم شده اند چه کارهایی انجام شده و چه اتفاقاتی رخ داده که زمینه چه تعبیری را فراهم کرده است.

در ادبیات قرآن روزهایی که عذاب الهی بر گروهی از مردم نازل شده است نحس و شوم اند و از آنها به «ایام نحسات» تعبیر می شود.

به عبارت بهتر باید توجه داشت انسان خود باب عذاب الهی را با اعمالش به روی خود می گشاید پس سعد و نحسی انسان به اعمال انسان باز می گردد.

با توجه به آنکه ماه صفر به ماهی نحس و سنگین در میان مردم مشهور است آیا در روایات و آیات قرآن و آموزه های دینی چنین تصریح شده است؟ به عبارت بهتر چرا به ماه صفر ماهی نحس می گویند؟

شهرت ماه صفر به نحوست در جامعه اسلامی و قاطبه مسلمین ریشه در حوادث اندوهبار، دردناک و سختی دارد که در این ماه به پیامبر (ص) و اهل بیت پیامبر (ص) وارد شده است.

به تصریح تاریخ اسلام در ماه صفر حوادث دردآور و اندوهباری رخ داده که این حوادث اسباب مشکوک بودن این ماه به نحس و شومی را فراهم کرده است.

در ماه صفر بهترین خلق و خاتم انبیای الهی یعنی حضرت محمد مصطفی (ص) در بستر بیماری قرار گرفتند و این بیماری به رحلت آن حضرت (ص) در بیست و هشتم این ماه در سال ۱۱ هجری منتهی شد، یعنی ایشان از ۱۵ تا ۲۸ این ماه حضرت رسول (ص) بیمار بودند!

علاوه بر این، در این ماه سبط نبی مکرم اسلام (ص) یعنی امام مجتبی (ع) نیز به شهادت رسیدند همین طور حضرت ثامن الحجج (ع) در ۱۷ ماه صفر به نقل مرحوم طبرسی و ابن اثیر و یا در انتهای این ماه یعنی سی ام آن، به شهادت رسیدند و شهادت ایشان در ایران اسلامی رخ داده است و از آنجایی که مردم ایران با آثار فراوان و بی نظیر هجرت امام رضا (ع) در طول سه سال اقامت ایشان در این کشور مواجه شده بودند و برایشان سرنوشت ساز بوده است شهادت آن حضرت (ع) را عامل نحوست ماه صفر می دانند!

آیا اتفاقات ناگوار دیگری در این ماه رخ داده که سبب این شهرت به نحوست باشد؟

بله، در طول تاریخ اسلام حوادث دیگری نیز در این ماه رخ داده که اندوهبار و تلخ است، برای مثال در روز نخست ماه صفر سال ۶۱ هجری اسرای اهل بیت علیهم السلام وارد شام شدند، در این ماه کاروان اسراء در رنج و اندوه و غل و زنجیر بنی امیه بودند و با آنها به خشونت رفتار می شد.

همچنین، حضرت رقیه (س)، دختر سه ساله امام حسین (ع) در پنجم این ماه در سال ۶۱ هجری و در خرابه شام رحلت کردند یعنی بعد از واقعه کربلا و نیز روز نخست این ماه آغاز جنگ صفین واقع شده است و صحابی پیامبر (ص) عمار یاسر از پیشگامان تشیع در نهم ماه صفر در سن ۹۳ سالگی به شهادت رسید که شهادت او برای شیعیان و اهل بیت (ع) سنگین و دردناک بوده است.

علاوه بر این، محمدبن ابی ابکر از صحابی باوفای امیرمومنان (ع) در مصر در سال ۳۸ هجری در ماه صفر به شهادت رسید، او نیز کارگزار مولای متقیان (ع) در مصر بود و عشقی خاص به حضرت امیر (ع) داشت و در حکومت اسلامی ایشان به شهادت رسید.

بنابراین، مجموعه این حوادث دردناک و مصیبت های بزرگ برای پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) و ذریه ایشان و نیز اصحاب آن حضرت (ص)، باعث شده است مردم ماه صفر را نحس و سنگین بدانند.

بر فرض واقعیت داشتن نحس بودن برخی از ایام از جمله ماه صفر چگونه می توان از ورود مصائب و نحوست این ایام خاص جلوگیری کرد؟

در وهله نخست شایسته است توجه کنیم نحس و سعد بودن روزها برای عموم انسان ها در طول زندگی شان در دست خودشان است یعنی انسان ها با شناخت، اندیشه و اراده خویش سعد یا نحس بودن ایام زندگی را رقم می زنند؛ برای مثال همان طور که بیان شد وقوع بلایا و گرفتاری های اهل بیت (ع) در ماه صفر موجب شهرت آن به نحوست شده است.

اما در این میان صدقه همیشه شایسته و سزاوار بوده و در ماه صفر نیز مورد سفارش و تاکید است شاید برای آنکه از این طریق شیعیان که در زمان ائمه علیهم السلام به نحس بودن این ماه گرایش یافته بودند و اهل بیت (ع) به آنها آموزش داده اند که برای دفع بلا صدقه بدهند و با سفارش به دادن صدقه در این ماه یادآوری کرده اند که جامعه از حرکت و نشاط و پویایی باز نماند و با صدقه روز نحس را به روز سعد تبدیل کند.

به عبارت بهتر افراد حتی می توانند ایام نحسات را با صدقه به ایام سعد تبدیل و بلا و سختی را از خود دور کنند.

البته اخلاق حسنه، انجام واجبات و ترک مُحرمات در کنار دادن صدقه باعث می شود که هر زمانی برای مسلمانان عید و سعد باشد.

منبع: قدس آنلاین

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۰۵۰/چرا-ماه-صفر-نحوست-صفر-ماه-چرا/>